

Česká republika

Česká školní inspekce

Jihomoravský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Masarykova základní škola Velká nad Veličkou, okres Hodonín

696 74 Velká nad Veličkou 461

Identifikátor školy: 600 116 051

Termín konání komplexní inspekce: 22. – 27. leden 2003

Čj.:	122 89/03 5130
Signatura:	kl7cw101

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní školu zřídila Obec Velká nad Veličkou, 679 74 Velká nad Veličkou 151 jako příspěvkovou organizaci. Sdružuje základní školu, školní družinu, školní klub a školní jídelnu. V základní škole s povolenou kapacitou 650 žáků bylo v době inspekce 391 žák rozmístěných v 17 třídách. Výuka v ní probíhá podle učebního plánu vzdělávacího programu Základní škola č.j. 16 847/96-2. Ve školní družině s povolenou kapacitou 50 žáků jich bylo zapsáno 35. V 16 zájmových útvarech školního klubu s kapacitou 50 žáků jich bylo k 27. 9. 2002 vykázáno 215, ve školní jídelně s kapacitou 350 jídel bylo přihlášeno ke stravování 338 osob, z toho 64 cizích strávníků. Kromě žáků bydlících ve Velké nad Veličkou do základní školy dojíždí žáci z 1 další obce.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční a kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- výchovně-vzdělávací činnosti ve školní družině,
- výchovně-vzdělávací činnosti ve školním klubu.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení se vztahuje k celé škole.

Z celkového počtu 29 pedagogických pracovníků vyučujících na prvním a druhém stupni základní školy jich 24 splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti požadované právním předpisem, 1 nespĺňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti učitele 1. – 5. ročníku a podmínky pedagogické způsobilosti učitele 6. – 9. ročníku, 3 nespĺňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti učitele 1. – 5. ročníku, 1 nespĺňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti učitele 6. – 9. ročníku. Dva učitelé si požadované vzdělání doplňují studiem na vysokých školách. Ředitel školy využívá existujícího vzdělání pedagogických pracovníků k přidělení vyučovacích předmětů tak, aby zajistil optimální podmínky pro výchovně-vzdělávací činnost. Ve školní družině pracují dvě vychovatelky, z nichž jedna vykonává funkci vedoucí vychovatelky a koordinuje činnost školní družiny. Obě splňují požadavky odborné a pedagogické způsobilosti, což se pozitivně projevilo v kvalitě výchovně vzdělávací práce. Vedoucí vychovatelka školního klubu má požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilost. Vedoucími zájmových útvarů organizovaných školním klubem jsou kromě pedagogických pracovníků školy i další osoby, jejichž dosažené vzdělání není evidováno. Výchovná poradkyně splňuje podmínku absolvování kvalifikačního studia pro výchovné poradenství.

Systém vedení zaměstnanců při naplňování výchovně-vzdělávacích cílů školy je propracován. Svědčí o tom zápisy o provedených hospitacích, záznamy o rozhovorech s pedagogickými pracovníky i velmi přehledně vedené zápisy z pedagogických rad. Účinnost tohoto systému je

poněkud oslabována tím, že ze zjištěných skutečností nejsou vždy vyvozovány takové závěry, které by vedly k účinným následným opatřením. Výchovné poradenství zabezpečuje prvním rokem vyučující druhého stupně. Na školní rok 2002/2003 nemá vypracován plán práce. Dokumentaci o žácích se specifickými vývojovými poruchami učení a o integrovaných žácích má vedenou pečlivě. Prostřednictvím nástěnek informuje žáky devátých ročníků o možnostech dalšího studia. Školní metodička protidrogové prevence rovněž vyučuje na druhém stupni. Má vypracován Minimální preventivní program (dále jen MPP), bylo předloženo Hodnocení MPP. Prvky protidrogové prevence jsou zařazovány do jednotlivých předmětů.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků je řádně plánováno s ohledem na potřeby školy a s ohledem na profesní zájmy pedagogů. Plánované i absolvované vzdělávací akce jsou četné a zahrnují širokou škálu odborností.

Organizační strukturu stanovuje kvalitně zpracovaný organizační řád platný. Základní kompetence jak vedoucích, tak i ostatních pracovníků uvedené v tomto řádu jsou blíže specifikovány v jejich písemně zpracovaných pracovních náplních. Vnitřní řád školy obsahuje ustanovení daná příslušnou vyhláškou, má však výrazně příkazový a zákazový charakter. Práva žáků v něm uvedena nejsou. Vnitřní i vnější informační systém je funkční vzhledem ke všem zúčastněným subjektům (žákům, zaměstnancům, rodičům, veřejnosti). Pracovníci školy jsou informováni na jednáních pedagogických rad, operativních poradách pracovníků svolávaných vedením školy a prostřednictvím informačních tabulí ve sborovnách. Žákům předávají informace třídní učitelé v třídnických hodinách, jsou využívány také nástěnky a školní rozhlas. S chováním a prospěchem jsou rodiče seznamováni prostřednictvím žákovských knížek a deníčků a na třídnických schůzkách. Některé zprávy pro rodiče a další zájemce jsou zveřejňovány v budově školy a každoročně prostřednictvím výroční zprávy o činnosti základní školy.

Celkově velmi dobrá úroveň personálních podmínek umožňuje realizovat zvolený vzdělávací program.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení se vztahuje k celé škole.

Základní škola ke své činnosti využívá dvě budovy. V hlavní budově jsou umístěny třetí a čtvrté třídy, kabinet prvního stupně, kmenové a odborné učebny, kabiny pro sbírky předmětů druhého stupně. Třídy prvního stupně jsou svojí vybaveností rozdílné. Některé jsou velmi pěkné po estetické stránce, avšak názorné a demonstrační pomůcky zde jsou zastoupeny velice málo nebo vůbec. Jiné třídy jsou esteticky méně podnětné, o to více je využito stěn a magnetických tabulí k velkému počtu názorných pomůcek. Třídy jsou vybaveny starším nábytkem, v poslední době byly zakoupeny nástěnné tabule. Učebny druhého stupně, ve kterých probíhá výuka, jsou postupně vybavovány novým výškově nastavitelným žákovským nábytkem a školními tabulemi. Vyhovují po stránce funkční, bezpečnostní a psychohygienické. Celkové vybavení tříd a především odborných učeben umožňuje realizovat vytyčené výukové cíle. V odloučeném pracovišti vzdáleném od hlavní budovy asi 500 metrů jsou umístěny čtyři třídy prvního a druhého ročníku, gymnastický sál, kancelář vedoucí stravování, jídelna a vývařovna. Gymnastický sál využívají třídy jako tělocvičnu. Je vybaven základním náradím. Vývařovna připravuje obědy pro celou školu – jsou převáženy pro žáky třetích až devátých tříd a pracovníky školy do hlavní budovy. Třídy jsou prostorné, jsou vybaveny starším nábytkem a kobercem. Jsou estetické a vybavené podnětným materiálem. Na podlahových krytinách se vyskytují poškození, která mohou být příčinou úrazů žáků,

tak pracovníků školy. Vedení školy plánuje od nového školního roku přesunutí výuky a školní jídelny z tohoto pracoviště do nově budované přístavby hlavní budovy. Škola plánuje od školního roku 2003/2004 ke své činnosti využívat nový objekt, který je budován jako přístavba školy a sportovní halu obce, jež je stavěna v těsné blízkosti školních budov.

Školní družina využívá ke své činnosti v odpoledních hodinách kmenové učebny prvního stupně v odloučeném pracovišti. Místnosti jsou prostorné, jsou vybaveny kobercem, který je v odpoledních hodinách hojně využíván. Rozmístění nábytku není vzhledem k činnostem školní družiny příliš vyhovující (klasické rozmístění běžné třídy).

Školní klub využívá nejčastěji prostory školy, které jsou vzhledem k jeho činnosti plně funkční a nebyly shledány závady z hlediska bezpečného provozu.

Základní škola je na průměrné úrovni vybavena většinou staršími učebními pomůckami, které jsou na prvním stupni umístěné především v kmenových třídách, částečně v kabinetech. Na druhém stupni jsou uloženy v odborných učebnách a k nim přilehlých kabinetech. V odborných učebnách je pohotově připravena k užívání didaktická technika. V kmenových třídách se nachází didaktická technika jen ojediněle, což omezuje její častější a pravidelné využívání. Až na výjimky některých předmětů, kde mají žáci k dispozici starší učebnice, škola v dostatečném množství a vyhovující kvalitě zajišťuje pro žáky učebnice a učební texty.

Ve školní družině škola v rámci svých finančních možností postupně obnovuje a doplňuje hry a stavebnice.

Školní klub využívá k rozvíjení zájmové činnosti žáků především prostory a vybavení základní školy.

Existující prostorové a materiální podmínky byly vyučujícími využívány rozdílně jak na prvním, tak i na druhém stupni. Někteří vyučující je dokázali ve výuce efektivně využít, jindy byla volba učebny nebo efektivita použití didaktické techniky a učebních pomůcek snížena méně promyšleným začleněním do průběhu vyučování. Didaktická technika byla využívána částečně na prvním stupni, nižší byla frekvence jejího využívání ve sledovaných hodinách na druhém stupni. Učební pomůcky jak žákovské, tak i demonstrační byly s různou četností používány především na prvním stupni a při výuce přírodovědných předmětů druhého stupně. Z hospitované činnosti školní družiny a zájmové činnosti školního klubu vyplynulo, že materiální zdroje jsou účelně a efektivně využívány. Vedení školy využívání učebních pomůcek i didaktické techniky sleduje při hospitacích. O stavu objektů a vybavení školy má ředitel velmi dobrý přehled. Ve spolupráci se zřizovatelem zabezpečuje obnovu a rozšiřování zařízení a vybavení sloužících škole.

Celkově velmi dobrá úroveň materiálně–technických podmínek umožňuje škole realizovat vzdělávací program školy.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE ŠKOLE

Realizace vzdělávacích programů

Základní škola realizuje schválený vzdělávací program.

Rozvrh vyučovacích hodin základní školy svým obsahem odpovídá učebnímu plánu školy, který je v souladu s platným učebním dokumentem. Škola v době konání inspekce vyučovala hospitované předměty podle platných učebních osnov.

Ve vedení povinné dokumentace byly zjištěny dílčí administrativní nedostatky formálního rázu.

Povinná dokumentace je vzhledem k průběhu a výsledkům vzdělávání ve všech součástech školy řádně vedena a průkazně zachycuje průběh výchovně-vzdělávací činnosti.

Ředitel školy a jeho zástupce při hospitační činnosti pravidelně kontrolují naplňování učebního plánu a učebních osnov. Částečně je sledování plnění osnov přeneseno na metodická zařízení.

Vedení školy má vytvořen účinný systém kontroly naplňování učebního plánu a plnění učebních osnov.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy

Český jazyk, matematika, prvouka, přírodověda a výtvarná výchova na prvním stupni základní školy

Z deseti učitelů působících na prvním stupni základní školy splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pouze šest vyučujících. Zbývající nemají pro učitelství na prvním stupni požadované vzdělání. Tato skutečnost negativně ovlivnila výuku pouze v jednom případě, kdy učitelce chyběly didaktické dovednosti. Dva vyučující si své vzdělávání doplňují dálkovým studiem.

Vstupní motivace se dařila převážně v nižších ročnících. Ve vyšších ročnících byla zařazena zřídka, v některých hodinách zcela chyběla nebo byla zaměněna za sdělení obsahu hodiny. Častěji vyučující zařazovali průběžnou motivaci. V průběhu hodiny ověřovali pochopení učiva. Pouze výjimečně věnovali pozornost vlastnímu sebehodnocení žáků. V závěru hodiny velice často chybělo shrnutí a ukončení.

Výuka je plánována v souladu s učebními dokumenty vzdělávacího programu školy. Tematické plány měly vypracovány pouze vyučující prvních a druhých tříd. Obsahovaly učivo požadované učebními osnovami. Probírané učivo bylo ve většině případů v souladu s časovým rozvržením těchto plánů. Bezprostřední příprava na výuku byla ve většině případů promyšlená, výuka navazovala na předcházející učivo. Někteří vyučující měli problémy se stanovením cíle hodiny a zaměřovali toto sdělení za téma hodiny. Správně stanovené cíle se vyučujícím dařilo plnit.

Ve většině hodin probíhala frontální výuka. Výjimkou byla jedna hodina výtvarné výchovy, ve které vyučující využil prvky projektového vyučování a dva vyučující zpestřili tři hodiny skupinovou prací či prací ve dvojicích. Tyto formy práce byly vhodně zvolené, promyšlené a efektivní. Často se vyučující v době samostatné práce věnovali některým žákům individuálně. V žádné hodině nebyla zařazena individuální práce s žáky se specifickými vývojovými poruchami učení. V průběhu výuky učitelé střídali činnosti tak, aby žáci měli prostor pro kolektivní učení a vhodně využívali mezipředmětových vztahů. Někteří vyučující přizpůsobovali tempo výuky žákům s pomalejším pracovním tempem. Ne vždy vyučující ponechávali žákům dostatečný prostor pro samostatné učení. Vyučovací čas byl až na jednu vyučovací hodinu využit efektivně, výjimečně byla výuka prodlužována do přestávky.

Členění hodiny i tempo výuky odpovídaly stavu třídy a vycházely z podmínek a znalostí žáků. V průběhu hodin vyučující opomíjeli relaxaci. V některých hodinách byla nevhodně zařazena na jejich začátku či na konci. Ve vyšších ročnících prvního stupně chybí relaxační koberce.

Všechny třídy jsou vybaveny starším nábytkem, skříně v některých třídách byly neuzavíratelné. Lavice jsou klasicky rozmístěny. V hodinách vyučující uplatňovali pomůcky velmi rozdílně – buď využívali velkého množství názoru nebo naopak nepoužili žádné či téměř žádné dostupné pomůcky. Z didaktické techniky byl do výuky zařazen ve třech hodinách radiomagnetofon. Z pomůcek pak nástěnné tabule, kartičky, folie, velké množství pomůcek do prvouky, přírodovědy a výtvarné výchovy. Vyučující využívají pracovních listů, které si však žáci nezakládají.

Ve většině hodin byl sledován velmi pěkný vztah mezi učiteli a žáky, ale také mezi žáky navzájem. Vyučující vedou žáky ke vzájemné toleranci a kamarádství. Žáci měli vytvořen prostor pro vyjádření vlastního názoru. V jazyce českém někteří vyučující nedbali důsledně na spisovné vyjadřování žáků. Úroveň verbální komunikace vyučujících byla velmi dobrá.

Český jazyk a literatura na druhém stupni základní školy

Odborná a pedagogická způsobilost obou hospitovaných vyučujících se pozitivně promítala do kvality výuky.

Žáci byli vhodným způsobem motivováni k probíranému učivu, což mělo kladný dopad na jejich činnou práci (např. při výuce slohu nebo při probírání tak odtažitého tématu, jako jsou např. přechodníky). Klasifikace ve vyučovacích hodinách byla objektivní. Samotní žáci byli zapojováni do vzájemného hodnocení své práce. V opravách žákovských písemných prací byla konstatována dílčí nedůslednost.

Hospitované vyučovací hodiny byly důkladně připraveny jak po stránce odborné, tak i po stránce metodické.

Učební látka byla prezentována věcně správně a didakticky promyšleně. Jednotlivé činnosti žáků byly zkoordinovány tak, aby na sebe logicky navazovaly, aby se navzájem doplňovaly a aby diferencované úkoly byly účelně a průběžně zadávány všem žákům. Nové učivo bylo vyvozováno z učební látky již probrané, všechny jazykové jevy byly zdůvodňovány a organicky zařazovány do systému jazyka. Učiva bylo využíváno i výchovně a příhodná témata byla obsahově aktualizována. Při slohové výuce byla hojně zařazována mluvní cvičení. Bylo zřejmé, že technika jejich zadávání je zažitá a žáky dodržovaná. Velmi účinně bylo využíváno zpětné vazby; porozumění obtížnějšímu učivu bylo vždy řádně prověřeno. Odbornou terminologií žáci běžně používali, i když ne vždy s naprostou přesností.

Psychohygienické podmínky byly zabezpečeny poměrně pestrou skladbou vyučovacích hodin a střídáním rozmanitých činností žáků.

Učebny jsou co do prostoru i co do vybavenosti vhodné. Žáci měli k dispozici učebnice, jazykové příručky, doplňkovou literaturu i výukové tabule s přehledy gramatického učiva.

Komunikace ve vyučovacích hodinách byla vstřícná, měla pracovní ráz a stimulovala žáky k činnostem. Dodržování spisovného a bezchybného vyjadřování nebylo vždy důsledné.

Žáci se dobře orientovali v systému jazyka a prokazovali dobré vyjadřovací schopnosti.

Dějepis

Odborná a pedagogická způsobilost obou hospitovaných vyučujících měla příznivý vliv na kvalitu výuky, v jednom případě však spíše v oblasti odborné než metodické.

Míra motivace žáků pro výuku se odvíjela od didaktické invence vyučujícího. Hodnocení práce žáků v hospitovaných hodinách bylo objektivní. Frekvence známek v žákovských knížkách je dostačující, v některých třídách však výrazně převažují známky z písemných testů, což může vyznít poněkud jednostranně.

Učivo bylo probíráno v souladu s učebními osnovami. Příprava hospitovaných hodin byla poněkud nevyvážená v tom smyslu, že zatímco v jednom případě byla příkládána stejná důležitost odborné i metodické oblasti, v případě druhém nebyla didaktická stránka zcela doceněna.

Průběh sledované výuky se vyznačoval těmito pozitivy: věcnou správností probíraného učiva, pestrou strukturou vyučovacích hodin, systematickými a přehlednými zápisy probraného učiva, zařazováním regionálních prvků, aktualizací příhodných učebních témat apod. Velmi dobře

bylo využíváno výchovných momentů probírané učební látky. Jisté rozdílnosti se vyskytovaly v metodických postupech jednotlivých vyučujících. Zatímco v jednom případě byli žáci aktivizováni souběhem činností (např. před spuštěním videoukázky byly žákům zadány úkoly související s jejím sledováním nebo výklad i zápis nového učiva byl obohacován o dílčí poznatky samotných žáků), jinde byly zařazovány činnosti méně promyšleně (např. sledování videa bez zadaných úkolů, mechanické čtení textu z učebnice, pasivní přejímání nového učiva bez spoluúčasti žáků).

V hospitovaných hodinách, kterými byli žáci aktivizováni k činnostem, byl zájem dětí průběžně udržován a posilován. Únava žáků se naopak projevila při výuce, která byla metodicky méně důmyslná. Relaxace zařazena nebyla.

Výuka probíhala v odborné učebně, která ovšem není zcela dobudována a postrádá přilehlý kabinet. Většina názorných pomůcek byla poskytována k tzv. kolování, což je organizačně pro výuku nepříhodné. Žáci používají vhodné učebnice, mají k dispozici dějepisné atlasy. S nástěnnými dějepisnými mapami se pracovalo v menší míře, a to většinou jen vyučující, nikoliv žáci.

Žáci prokazovali dobré znalosti o historických událostech, dokázali je většinou správně časově zařadit. Geografické a příčinné souvislosti už měli zafixovány méně.

Matematika, fyzika a přírodopis na druhém stupni základní školy

Všichni vyučující hospitovaných předmětů splňovali podmínky odborné a pedagogické způsobilosti požadované právním předpisem.

Výraznější úvodní motivaci k získání zájmu o výuku učitelé neuplatňovali. Na začátku hospitovaných hodin však většinou seznámili žáky se stanovenými vzdělávacími cíli. V průběhu hodin žáky motivovali častým zařazováním okamžité následné kontroly samostatné práce, uváděním příkladů a řešením úloh s využitím probíraného učiva v praxi, využitím mezipředmětových vztahů, řešením zajímavých úkolů. Především v přírodopise pak častým zařazováním názorných pomůcek a v přírodopise také prováděním pozorování pomocí žákovských mikroskopů. Kladný motivační účinek mělo v některých hodinách střídání vyučovacích metod, zařazení didaktické techniky, pomoc vyučujícího při neúspěchu žáka, pochvala za dobré splnění úkolů a efektivně využitá práce s chybou. Zkoušení žáků spojené s klasifikací vyučující neprováděli. Klasifikace žáků v matematice měla spíše motivační charakter jako odměna při vyhodnocení soutěže. V průběhu hodin však učitelé frontálně ověřovali ústní formou úroveň vědomostí z učiva probraného v dřívějších hodinách i učiva nového, při němž žáci prokazovali jeho velmi dobré zvládnutí. V jedné hodině matematiky vyučující provedla vyhodnocení písemné prověrky z minulé hodiny, při kterém upozornila žáky na nejčastější chyby při řešení a zdůvodnila klasifikaci prověrky. Na konci některých vyučovacích hodin chybělo závěrečné hodnocení.

Časová dotace vyučovacích hodin odpovídala učebnímu plánu realizovaného vzdělávacího programu. Vyučující měli vypracované tematické plány, které byly v souladu s učebními osnovami. Výukové cíle směřovaly především k získávání nových znalostí a vytváření dovedností, dále pak k upevňování a procvičování učiva dříve probraného. Učitelé je většinou vhodně formulovali jako činnosti žáků, někdy jako činnost učitelů a v ojedinělých případech spíše jako téma učiva. Ve všech hodinách probírané učivo navazovalo na již dříve probranou látku. Vzdělávací cíle odpovídaly aktuálnímu stavu vědomostí žáků ve třídě.

Struktury a časové rozvržení jednotlivých fází vyučovacích hodin základního typu většinou odpovídaly zvoleným výukovým cílům. V závěru některých hodin se vyučujícím nepodařilo vzhledem k nedostatku času provést hlubší shrnutí učiva a zhodnocení splnění cílů vyučování a

aktivity žáků. Organizační pokyny pedagogů byly jasné, srozumitelné a v jednotlivých ročnících přiměřené věkovým zvláštnostem žáků. Učitelé volili frontální formu vyučování, velmi často uplatňovali metodu výkladu, řízeného rozhovoru a samostatné práce žáků. Názornost vyučující zabezpečovali využitím didaktické techniky, barevných kříd, ve fyzice a přírodopisu předváděním demonstračních pomůcek, někdy byla názornost v hodinách matematiky a fyziky na nižší úrovni. Ve výuce se někdy projevovала určitá jednotvárnost ve vedení hodin, způsobená méně častou změnou způsobu práce žáků. Žáci se s novými poznatky seznamovali praktickými činnostmi, pozorováním a srovnáváním, a to především v přírodopise a fyzice. Byli také vedeni k tomu, aby uměli získané poznatky a dovednosti využívat při řešení praktických úloh.

Všechny učebny, ve kterých probíhala výuka, prostorově odpovídaly počtu žáků. Podnětnost prostředí v odborné učebně přírodopisu výrazně podporovalo její odborně zaměřené vybavení a výzdoba charakteristická pro obsah tohoto předmětu. Vyučující svým citlivým a přiměřeně náročným přístupem k žákům vytvářeli klidnou atmosféru a dobré podmínky pro formování jejich kladného vztahu k vyučování a zapojení se do výuky. Při projevující se únavě a snížené pozornosti žáků v hodinách vedených frontálním způsobem chyběla vhodná relaxace.

Výuka matematiky probíhala v kmenových učebnách zařízených zachovalým a udržovaným standardním žákovským nábytkem, některé byly již zařízeny novými výškově nastavitelnými lavicemi i židlemi. Výuka fyziky se uskutečňovala též v kmenových učebnách, přestože je ve škole k dispozici samostatná odborná učebna fyziky. Pro výuku přírodopisu byla využívána na velmi dobré úrovni zařízená odborná učebna. Kabinety přírodovědných předmětů byly velmi dobře vybaveny potřebnými žákovskými i demonstračními pomůckami, které vyučující ve většině hodin vhodně a efektivně využili. Z didaktické techniky vyučující použila jen v jedné hodině přírodopisu videoprojektor. Žáci měli ve sledovaných předmětech kromě fyziky novější učebnice tvořící ucelené řady pro všechny ročníky druhého stupně nebo v matematice sbírky úloh, které v některých hodinách využili k procvičování probraného učiva. Vyučující též efektivně používali pro zadání úkolů při písemném ověřování učiva kopírované materiály.

Žáci většinou akceptovali dohodnutá pravidla komunikace s vyučujícími, někdy se však projevovalo při řízení rozhovoru hromadné odpovídání žáků na dotazy učitelů. Tím byla znesnadňována kontrola věcné správnosti odpovědí. Převládala velmi dobrá komunikace směrem od učitele k žákům. Žáci většinou dovedou dobře formulovat své názory a postoje, někdy jim však učitelé nedávali dostatečnou příležitost k jasnému a zřetelnému vyjádření vlastních myšlenek nebo po nich opakovali odpovědi. Vyučující nevytvářeli prostředí vhodné pro rozvoj komunikativních dovedností a kooperace mezi žáky. Na odpovídající úrovni byla kvalita verbální komunikace pedagogů svojí hlasitostí, srozumitelností a výrazností.

Hudební výchova

Podmínky odborné a pedagogické způsobilosti splňovali všichni hospitovaní učitelé.

Struktura sledovaných hodin byla v některých případech obsahově provázaná tak, že jednotlivá probíraná témata (poslech, zpěv, hudební nauka) spolu souvisela a vzájemně se doplňovala, jindy však byla skladba jednotlivých činností zcela nesourodá, takže žáci ani nemohli mít potřebný záchytný bod k motivaci pro probírané učivo. Žáci většinou při hospitovaných hodinách hodnoceni nebyli. Frekvence známek v žákovských knížkách je v různých třídách rozdílná, někde dostačující, jinde nízká.

Učivo bylo v hospitovaných hodinách probíráno v souladu s učebními osnovami, ovšem zastoupení jednotlivých oblastí předmětu nebylo při hospitacích úplné – nebyly zařazovány hudebně pohybové činnosti. Sledované hodiny byly všemi vyučujícími dobře připraveny

po stránce obsahové, méně promyšlené byly po stránce metodické a v některých jednotlivostech i po stránce odborné.

K výrazným pozitivům sledované výuky patří: velmi pěkné a pro žáky příkladné pěvecké a instrumentální výkony všech vyučujících, žákům vštěpovaná úcta ke kulturním tradicím regionu a vnímavost k místnímu folklóru. Pěvecká úroveň jednotlivých hospitovaných tříd však byla velmi nevyrovnaná – od vynikajícího zpěvu až po intonaci zcela nečistou. Rozezpívání třídy většinou chybělo, základní tón nebyl před započítím zpěvu vždy ujasněn. Nácvik písní byl prováděn pouhou nápodobou, aniž by byli žáci přiváděni k souvztažnosti intonace a notového záznamu. Žákům většinou nebyly ozřejmovány zásady správné techniky zpěvu. Zpívalo se pouze jednohlasně. Poslech hudby byl většinou pojmán pasivně, žáci z něj sami nevyvozovali žádné závěry. Rytmické cítění žáků nebylo výraznějším způsobem při hospitacích rozvíjeno. Velmi zdařilé však bylo dynamické cvičení, jímž byla rozvíjena muzikálnost žáků. Poněkud nejasně vyzněly referáty, z nichž nebylo zřejmé, jakými pravidly se má příprava referátů řídit.

Psychohygienické podmínky jsou prostorami odborné učebny zabezpečeny dobře, ovšem typ žákovského nábytku a jeho rozestavení v učebně neumožňuje žákům volný pohyb po místnosti pro provozování pohybově hudebních činností. Hudebních nástrojů pro instrumentální činnosti žáků bylo využito pouze minimálně.

Hospitované hodiny byly vyučovány v odborné učebně hudební výchovy, která je ve stádiu dokončování. Po technické stránce je výuka zabezpečena velmi dobře, hudební nástroje i audiotechnika jsou zastoupeny v dostatečném množství i kvalitě.

Žáci prokazovali při sledovaných hodinách velmi rozdílně dovednosti jak v oblasti pěvecké, tak i v oblasti naukové a poslechové. V činnostech pohybově hudebních neměli příležitost se projevit.

Průběh a výsledky vzdělávání měly ve sledovaných předmětech na prvním stupni základní školy velmi dobrou úroveň. Na druhém stupni v českém jazyce a dějepise měly velmi dobrou úroveň a v matematice, fyzice a přírodopisu byla jejich úroveň celkově velmi dobrá, v hudební výchově měly úroveň průměrnou.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Škola pravidelně provádí srovnávání výsledků čtvrtletních a pololetních prací ve školním, které zadávali učitelé jednotlivých předmětů.

Vlastní evaluační nástroje kromě vyhodnocování běžných kontrolních nástrojů v jednotlivých předmětech ředitel školy ke zjišťování výsledků vzdělávání a výchovy nemá vytvořeny.

Výsledky ze srovnávání písemných prověrek ředitel školy analyzoval a rozborů předložil na jednáních pedagogické rady. Zjištěné výsledky byly podkladem pro plánování kontrolní činnosti. V případě potřeby ředitel školy přijímal opatření k nápravě zjištěných nedostatků.

Ve sledované výuce převažoval frontální styl učení, podíl činnostního pojetí byl nižší. U žáků nebyly dostatečně rozvíjené kompetence v oblasti sebehodnocení a sebereflexe. Nižší byla úroveň využívání relaxačních metod ve výuce. Učitelé dbali na výchovné aspekty výuky, což se pozitivně promítalo v bezproblémovém chování a kultivovaném jednání žáků. Žáci prokazovali většinou velmi dobrou úroveň získaných vědomostí a dovedností.

Průběh výuky ve sledovaných předmětech a její výsledky svědčí o tom, že škola naplňuje hlavní záměry zvoleného vzdělávacího programu.

Školní družina

Realizace činnosti školní družiny

Školní družina má dvě oddělení, v jednom je zapsáno 19 a ve druhém 20 žáků. Pravidla provozu školní družiny a chování žáků určuje V řádu školní družiny chybí její provozní doba a řešení přechodu žáků z jedné budovy do druhé, zároveň je však řád příliš direktivní. Někteří žáci využívají možnosti nepravidelné docházky. Zájmové kroužky pro žáky školní družina neorganizuje. V družině je jmenována vedoucí vychovatelka, která řídí družinu po stránce metodické, zodpovídá za vypracování ročního plánu činností a zpracovává týdenní plán.

Vychovatelky pečlivě vedou předepsanou dokumentaci.

Týdenní skladba výchovně vzdělávací práce je přizpůsobována možnostem jednotlivých ročních období a navazuje rovněž na zvolený výchovně–vzdělávací program školy. Škola však nezajišťuje doprovod žáků při přechodu z hlavní budovy do školní družiny v době, kdy za ně zodpovídá.

Svým pojetím a organizovanými činnostmi školní družina navazuje na realizovaný vzdělávací program školy. V době komplexní inspekce nebylo zabezpečeno převádění žáků z hlavní budovy do školní družiny. Povinná dokumentace je prokazatelně vedena.

Organizace a průběh činností ve školní družině

Organizace týdenního programu vytváří podmínky pro střídání odpočinkové, rekreační a zájmové činnosti. Pro realizaci odpočinkové činnosti je kromě relaxačního koberce ve třídě využíváno okolí školy. Zájmové činnosti jsou orientovány na rozvoj osobnosti žáka. V průběhu hospitace bylo možné sledovat všechny tři sledované oblasti. Děti si hrály se stavebnicí na koberci, v zájmové oblasti vystřihovaly sněhové vločky, v rámci rekreačních činností soutěžily, zpívaly a tancovaly. Jednotlivé činnosti se vhodně střídaly. Děti tak získaly prostor pro rozvoj své fantazie, tvořivosti, seberealizaci a vzájemnou spolupráci. Denní režim školní družiny respektuje psychohygienické zásady.

Vychovatelka žáky vhodně motivovala slovem, názornými ukázkami prací a zapojením své osoby do jednotlivých činností. V průběhu zájmové činnosti vychovatelka vhodně zařadila prvky vzájemného hodnocení a sebehodnocení. Měla k dětem přátelský vztah, který byl založen na vzájemné důvěře.

Po celou dobu bylo možné pozorovat velice pěknou komunikaci mezi žáky a vychovatelkou a bylo zřejmé respektování individuálních potřeb žáka. Zvolené metody a formy činností vedly k rozvoji dětské fantazie, seberealizaci a vzájemné spolupráci mezi dětmi a vychovatelkou.

Organizace jednotlivých činností byla promyšlená, činnosti se vhodně střídali a byly propojeny velice pěknou motivací.

Školní družina poskytuje všestrannou nabídku činností vyhovujících z hlediska zdravotního, psychohygienického i pedagogického a podporujících aktivní využití volného času žáků.

Činnost školní družiny byla celkově velmi dobrá.

Školní klub

Realizace činnosti školního klubu

Školní klub při základní škole byl zřízen od 1. září 2002. Organizuje své aktivity především pro žáky druhého stupně, umožňuje však i účast žákům stupně prvního. Základ školního klubu tvoří pravidelné zájmové činnosti organizované především formou kroužků. Jejich četná a velmi pestrá nabídka je žáky zcela využívána. Dále organizuje příležitostné akce, a to formou kulturních, sportovních a vzdělávacích aktivit. Činnosti svým obsahem navazují na znalosti a dovednosti žáků získané ve škole, rozvíjí jejich individuální specifické vloh, podporují jejich účast v prezentaci na veřejnosti a převažujícími skupinovými formami činnosti upevňují a prohlubují jejich sociální kompetence. Počet žáků zařazených do školního klubu překračuje jeho povolenou kapacitu. Tato skutečnost však nemá na činnost klubu negativní dopad, neboť nabídka jeho činností vychází z materiálních podmínek školy a kvalitního personálního zajištění vedoucími kroužků.

Přímým vedením školního klubu je pověřena vedoucí vychovatelka, která zpracovala a zveřejnila přehled činností jeho kroužků. Povinnou dokumentaci vede v souladu s příslušnou vyhláškou.

Činnosti zájmových útvarů školního klubu navazují svým obsahem na realizovaný vzdělávací program a koncepci rozvoje zájmové činnosti.

Povinná dokumentace vztahující se k činnosti školního klubu je průkazně vedena.

Organizace a průběh činnosti ve školním klubu

Školní klub realizuje převážně zájmové činnosti. Nabídka je zaměřená na sportovní, pohybové, naukové, výtvarné, i specifické činnosti (hornářská výšivka, dramatická příprava, společenské tance). Hospitace proběhly v kroužcích: dramatická výchova, informatika – 7. ročník a společenská výchova.

Metody a formy práce odpovídaly pedagogice volného času. Žáci byli vhodně motivováni především jejich vlastním zájmem i skutečností, že náplň všech sledovaných zájmových útvarů byla velmi dobře připravena a probíhala v odborných pracovnách nebo v tělocvičně. Při některých činnostech žáci často spolupracovali, pomáhali si, byli vedeni ke vzájemné toleranci a zodpovědnosti za svoje chování vzhledem ke spolužákům.

Sledované činnosti vedly v závislosti na zaměření kroužku k rozvoji fantazie, aktivity spolupráce, komunikace a samostatného projevu.

Z průběhu zájmových aktivit a chování učitelů i žáků vyplynula příznivá pohoda. Žáci se na činnosti těší a dosahují v nich velmi dobrých výsledků. Ze sledování činnosti školního klubu vyplynula účelná organizace režimových momentů.

Organizace a průběh výchovně-vzdělávací činnosti ve školním klubu měly velmi dobrou úroveň.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení je v souladu se zřizovací listinou.
- Na částečnou úhradu neinvestičních výdajů ve školní družině a výdaje spojené s provozem školního klubu není zřizovatelem vybírán finanční příspěvek.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. *Zřizovací listina příspěvkové organizace, Masarykova základní škola Velká nad Veličkou ze dne 12. prosince 2001*
2. *Rozhodnutí č.j. 13 689/02-21, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. 1. 2002 ze dne 1. června 2002*
3. *Třídni knihy, třídni výkazy, katalogové listy, evidence žáků školy, záznamy o volitelných a nepovinných předmětech – pro školní rok 2002/2003*
4. *Osobní dokumentace žáků se zdravotním postižením*
5. *Výkazy o výchovně-vzdělávací činnosti v zájmových útvarech*
6. *Docházkové sešity ŠD na školní rok 2002/03*
7. *Přehled výchovně vzdělávací práce ve školním roce 2002/03*
8. *Zápisové listky pro žáky, kteří jsou přihlášení k pravidelné docházce do školní družiny v roce 2002/03*
9. *Řád školní družiny ze dne 1. září 2001*
10. *Rozvrh hodin učitelů a tříd Masarykovy základní školy ve Velké nad Veličkou /2001-2002*
11. *Organizace hodin a přestávek Masarykovy základní školy ve Velké nad Veličkou /2001-2002*
12. *Vnitřní řád školy ze dne 1. září 2002*
13. *Záznamy z pedagogických rad*
14. *Protokoly o komisionálních zkouškách (opravných zkouškách) ve školním roce 2001/2002*
15. *Knihy úrazů*
16. *Výroční zpráva o činnostech základní školy ve školním roce 2001/2002*
17. *Plán personálního rozvoje pedagogických pracovníků Masarykovy ZŠ Velká n/V ze dne 30. září 2002*
18. *Potvrzení ředitele školy ve funkci ředitele Základní školy ve Velké nad Veličkou č.j.: II /2-42 ze dne 27. 8. 1998*
19. *Doklady o odborné a pedagogické způsobilosti všech pedagogických pracovníků*
20. *Zřizovací listina Rady školy ze dne 27. června 2002*
21. *Výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V 3-01 podle stavu k 30. 9. 2002*
22. *Výkaz o společném stravování dětí a mládeže Škol (MŠMT) V 17-01 podle stavu k 15. 10. 2002*
23. *Učební plán Masarykovy základní školy Ve Velké nad Veličkou / 2002-2003 ze dne 1. září 2002*
24. *Zájmové útvary pro 1. – 5. ročník Masarykovy základní školy Ve Velké nad Veličkou, školní rok 2002-2003 ze dne 30. září 2003*
25. *Zájmové útvary pro 6. – 9. ročník Masarykovy základní školy Ve Velké nad Veličkou, školní rok 2002-2003 ze dne 30. září 2003*
26. *Zájmové útvary – školní klub pro 1. – 9. ročník Masarykovy základní školy Ve Velké nad Veličkou, školní rok 2002-2003 ze dne 30. září 2003*
27. *Přehled činností kroužků organizovaných školním klubem – školní rok 2002/2003*
28. *Koncepce rozvoje školy Masarykovy základní školy ve Velké nad Veličkou 461, okres Hodonín ze dne 20. září 2001*

29. *Plán práce* ze dne 27. srpna 2002
30. *Provozní řád Masarykovy ZŠ Velká nad Veličkou* ze dne 1. září 2002
31. *Organizační řád, Masarykova základní škola Velká nad Veličkou* ze dne 8. ledna 2002
32. *Tematické plány učiva sledovaných předmětů pro školní rok 2002/03*
33. *Vybrané kontrolní písemné práce, sešity žáků, žákovské knížky ve sledovaných předmětech a třídách*
34. *Minimální preventivní program* ze dne 30. září 2002
35. *Hodnocení Minimálního preventivního programu* za školní rok 2001/02
36. *Plán práce školního klubu (roční přehled výchovné práce pro školní rok 2002/2003)* ze září 2002
37. *Pracovní náplň vychovatelky školního klubu* ze dne 16. září 2002
38. *Rozvržení přímé práce s dětmi – školní klub*
39. *Seznam žáků zapsaných do školního klubu*

ZÁVĚR

Vedení školy efektivně využívá kvalifikaci pedagogických pracovníků, zároveň vytváří podmínky pro zvyšování a doplňování vzdělání učitelů bez odborné nebo pedagogické způsobilosti. Podporuje studium učitelů na vysokých školách a další formy jejich dalšího vzdělávání a tím průběžně zlepšuje personální podmínky pro výuku.

Pro vyučování má škola prostorové a materiální podmínky umožňující realizaci vzdělávacího programu. Kladem je skutečnost, že speciálně zařízené odborné pracovní slouží jen pro výuku vybraných předmětů. Této přednosti však není vždy v některých předmětech plně využíváno.

Vedle převažujícího tradičního stylu výuky uplatňují někteří učitelé rovněž progresivní pedagogické trendy – jako například diferencovaně zadávané úkoly a kooperativní pracovní postupy při skupinové práci.

Školní družina a školní klub podporují různorodou a bohatou nabídkou zájmových činností, účelné využívání volného času a přispívají k celkovému rozvoji osobnosti žáků. Některé zájmové kroužky školního klubu se svojí činností vhodně prezentují na veřejnosti.

Od poslední inspekce konané ve dnech 7. – 8. dubna 1998 zaměřené na posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle §18, odst. 3, 4 zákona 139/1995 Sb. se škole podařilo zajistit vybavení některých učeben novým žákovským nábytkem, zařídit druhou učebnu výpočetní techniky, částečně doplnit fond učebnic a zlepšit celkovou údržbu prostor školy. Tato snaha o zkvalitňování podmínek pro vzdělávání a výchovu má i v současné době vzestupnou tendenci.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Vojmír Křupka	Vojmír Křupka, v. r.
Členové týmu	Mgr. Jan Dusík	Jan Dusík, v. r.
Členové týmu	PaedDr. Jitka Měřinská	Jitka Měřinská, v. r.

V Brně dne 14. února 2003

Datum a podpis ředitele(ky) školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 26. 2. 2003

Razítko

Ředitel(ka) školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu	Podpis
PaedDr. Zdeněk Gerstberger, ředitel školy	Zdeněk Gerstberger, v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
KÚJK, OŠMT, Brno	2003-03-17	229/03

Obec Velká nad Veličkou	2003-03-17	230/03
Rada školy při MZŠ Velká n/V.	2003-03-17	231/03

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány